

KLIIMAMINISTEERIUM

Priit Kuldsaar
Eesti Taristuehituse Liit
info@taristuehitus.ee

Teie 14.07.2026

Meie 27.07.2026 nr 1-17/26/2684-2

Tagasiside ettepanekule määruse 101 „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“ terviklikuks ülevaatamiseks ja uuendamiseks

Austatud Priit Kuldsaar

Täname Teid esitatud analüüsi ning ettepanekute eest majandus- ja taristuministri määruse nr 101 „Tee ehitamise kvaliteedi nõuded“ (edaspidi *määrus 101*) terviklikuks ülevaatamiseks ja ajakohastamiseks.

Teehoiu valdkond areneb pidevalt ning tehnoloogiate, materjalide, katsemeetodite ja standardite muutumine eeldab regulatsiooni perioodilist ülevaatamist. Samuti on oluline, et õigusaktid vastaksid hea õigusloome põhimõtetele ning oleksid selged ja üheselt mõistetavad.

Olete oma kirjas keskse väitena välja toonud, et määrus on kõrgema taseme õigusakt ja et detailsed nõuded peaksid olema sätestatud madalama taseme õigusaktide ja juhendite kaudu. Siinkohal peame edasiste valikute ja ettepanekute asjakohasuse hindamisel tähelepanu juhtima õigusaktide hierarhiast tulenevatele piiridele.

Määrus 101 on kehtestatud ehitusseadustiku § 96 lõike 3 alusel ja ministri määrus on üldaktide (seadus, määrus) hierarhia madalaim tasand – üldised eesmärgid ja põhimõtted sätestab ehitusseadustik, määruse ülesanne on täita seadusega antud volitusnormi. Kõrgema taseme üldakt on seadus, käesoleval juhul ehitusseadustik; määrus on aga seaduse alamakt.

Ülaltoodust tulenevalt on oluline see erinevus, et Transpordiameti juhendid ja juhised ei ole õigusaktid ning ehitajale siduvaks võivad need muutuda eelkõige hankelepingu kaudu, mitte aga selle kaudu, kui Transpordiamet need üksnes kinnitab ja oma veebilehel avaldab. Transpordiameti juhendid ei ole üldkohustuslikud õigusaktid ehk õigustloovad aktid.

Oluline on märkida, et määrus 101 kohaldub kõigile avalikult kasutatavatele teedele, sealhulgas kohalikele teedele. Seetõttu peavad määruuses sätestatud ohutust ja kestlikkust tagavad minimaalsed kvaliteedinõuded olema täidetud nii Transpordiameti kui ka kõigi kohalike omavalitsuse üksuste poolt.

Transpordiamet võib oma juhendites kehtestada rangemad või täiendavad nõuded, mis on siduvad riigiteede puhul. Kohalikud omavalitsused võivad neid juhendeid kasutada hea praktika või soovitusliku alusmaterjalina ning otsustada nende rakendamise üle vabatahtlikult.

Selline lähenemine tagab, et avalikult kasutatavatel teedel kehtivad ühtsed õiguslikult siduvad miinimumnõuded, samal ajal võimaldades igal teomanikul rakendada oma hallatavate teede ehitamisel ja rekonstrueerimisel vastavalt vajadustele ja võimalustele kõrgemaid kvaliteedinõudeid.

Seega peavad kohustuslikud nõuded tulenema õigusaktist ning nende kehtestamise kohustust ei ole võimalik edasi delegeerida asutusele, kellel puudub selleks volitusnorm – Eesti õigus ei võimalda õigustloova akti (so seadus ja määrus) kehtestamist volitada ametile.

Eeltoodu ei välista Eesti Taristuehituse Liidu ettepanekute sisulist eesmärki, st potentsiaalselt liigselt jäikade või detailsete nõuete vähendamist ja reguleerimist abstraktsemate normide või üldisemate eesmärkide kaudu. Määruses on võimalik liikuda toimivuspõhisemate nõuete suunas ja siduda need standarditega nii, et standardi järgimine loob eelduse, et nõuded on täidetud ning samaväärsust on lubatud tõendada ka muul viisil.

Sellist lahendust on kasutatud kliimaministri 17. novembri 2023. a määruses nr 71 „Tee projekteerimise normid“ § 1 lõikes 7. Sellisel kujul säilib nõuete õiguslik siduvus, kuid tehniline sisu saab uueneda standardite kaudu ilma määrust muutmata. Kuid lõppkokkuvõttes eeldab õige reguleerimisviisi ja lahenduse valimine iga konkreetse näite ja vajaduse analüüsimist, turuosalistega arutelu ja vastavat kaalutlemist.

Märgime ka, et määrust 101 muudeti oluliselt 2024. aastal. Muudatuse eesmärk oli eemaldada määrusest insenertehnilised sätted, mis on juba sätestatud standardites, ning võimaldada teetöödel suuremat keskkonnahoidu ja energiasäästu. Seetõttu on tervikanalüüsi lähtekohaks vajalik hinnata, millises ulatuses on esitatud tähelepanekud juba lahendatud ja millised vajavad edasist käsitlemist.

Mis puudutab kiiresti muutuvat ehituskeskkonda, siis märgime, et määruse muutmise menetlus ei ole võrreldav seaduse muutmisega. Seaduseelnõu eeldab üldjuhul väljatöötamiskavatsuse koostamist ja kooskõlastamist, eelnõu koostamist, mitut kooskõlastusringi ning menetlust Riigikogus kolme lugemisega, ministri määrus aga eelnõu koostamist ja ühte kooskõlastusringi ning ministri allkirjastamist. Leiame, et määruse ajakohastamist ei ole seni takistanud menetlusvorm, vaid muudatuste sisus kokkuleppimine – aga sama küsimus tuleb lahendada ka juhendite muutmisel, mistõttu nõuete juhenditesse viimine iseenesest muutmiskiirust meie hinnangul ei suurenda.

Informeerime, et Transpordiamet on juba kavandanud määruse 101 ajakohastamise analüüsi oma 2026. aasta tööplaani teise poolaasta tegevusena. Analüüsi tulemustest lähtuvalt otsustatakse määruse muutmise algatus, sh ulatus ja edasine ajakava.

Lisaks informeerime, et Kliimaministeeriumis on koostöös Transpordiametiga ettevalmistamisel määruse nr 74 „Tee-ehitusmaterjalidele ja -toodetele esitatavad nõuded ja nende nõuetele vastavuse tõendamise kord“ (*edaspidi määrus 74*) sisuline ajakohastamine. Käoleva aasta 20. veebruaril jõustunud määruse 74 muutmisel, millega viidi selles kasutatud mõisted kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/3110, lepiti kokku, et järgmise etapina valmistatakse ette määruse 74 sisuline ajakohastamine.

Eeldatavalt käesoleva aasta IV kvartalis edastame määruse 74 muutmise eelnõu seotud osapooltele mitteametlikuks arvamuse avaldamiseks. Selle eesmärk on kaasata valdkonna esindajad ja teised huvirühmad eelnõu ettevalmistamisse juba varases etapis ning saada tagasisidet kavandatavate muudatuste rakendatavuse ja võimalike mõjude kohta enne ametkondlikule kooskõlastamisele esitamist eelnõude infosüsteemis.

Samuti on kavandamisel määruse nr 71 „Tee projekteerimise normid“ muutmise algatamine, et täpsustada sätteid, mille kohaldamisel on praktikas ilmnenud erinevad tõlgendused.

Täname Teid veel kord esitatud ettepanekute eest. Võtame esitatud ettepanekud analüüsimiseks ja kaalume nendega arvestamist määruse nr 101 ajakohastamise ettevalmistamisel, peame oluliseks jätkata Eesti Taristuehituse Liidu ja teiste teehoiu valdkonna huvirühmade kaasamist kõigi valdkonnaga seotud õigusaktide väljatöötamisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ain Tatter

teede- ja raudteeosakonna juhataja

Koopia:Transpordiamet

Julia Bergštein, 511 9431

julia.bergstein@kliimaministeerium.ee